

Memòria democràtica i lluita antifranquista: se celebren 50 anys de la Unió Socialista del Bages

En l'acte de commemoració s'ha presentat la nova pàgina web que recopila tota la seva documentació i història

Acte de commemoració dels 50 anys de la Unió Socialista del Bages | Marta Catena

Un moviment singular de política transversal naixia clandestinament a Manresa en plena època franquista, a l'any 1970: es tracta de la **Unió Socialista del Bages (USB)** que, enguany, ha celebrat el seu 50 aniversari. La sala d'actes d'Els Carlins, quasi plena, ha acollit l'acte de celebració i homenatge en el qual s'ha presentat el projecte de recopilació, en forma de pàgina web (<https://usbages50.wordpress.com/>). S'hi pot trobar tota la història, els documents i els testimonis que han fet possible el projecte de memòria històrica.

La presentació ha estat dirigida per les dues persones que han capitanejat la investigació: el periodista **Xavier Domènech** i l'historiador **Genís Frontera**, a més de comptar amb **Josep Camprubí**, un dels principals fundadors de la USB. Una feina de recopilació complicada però satisfactòria, segons ha explicat Domènech, que s'ha iniciat en el marc del cinquantè aniversari del seu naixement. Consta molt poca informació en documents impresos a causa de la clandestinitat del grup i de la seva denominació d'organització autònoma: no ha existit cap llibre d'actes ni tampoc es comptava amb un document de matrícula dels afiliats, per exemple. A més, durant la dissolució del grup, als anys 1976 - 1977, no es va dur a terme una recollida de documents.

És per aquests motius que gran part de la recerca ha estat possible gràcies a la memòria de totes aquelles persones que van formar part de la Unió Socialista del Bages, els protagonistes. Domènech i Frontera han dut a terme **14 entrevistes en les quals han participat un total de 40 persones**. El total de documents que han aconseguit recopilar són de 42, però només 8 d'ells són estrictament de la Unió. La resta és informació del context polític i social que es vivia aleshores a Espanya i al món.

La pàgina web està pensada per una lectura modulada. La informació que s'hi pot trobar és la següent: per començar, un resum de disset pàgines amb elements de context i història; una cronologia comparada des de l'any 1970 fins al 1977 de tot el que passava a Manresa, a Espanya i al món; una llista de membres provisional; les transcripcions de les converses amb aquests 40 testimonis; les notes metodològiques que expliquen com s'ha dut a terme aquest procés de creació de la pàgina web i recopilació d'informació junt amb un organigrama de l'organització; i, per acabar, totes les imatges de l'acte de celebració del 50 aniversari.

Un fet que destaquen els investigadors és que el projecte té com a característica el *work in progress*, és a dir, constantment es descobreix nova informació que complementa el que ja se sap. Qualsevol persona que hagi sigut membre pot aportar el seu coneixement i les seves vivències a la informació que actualment es té. **És document en procés.** La pàgina web serà enllaçada a la plataforma **Memoria.cat** (<http://memoria.cat>).

Un fet que destacava l'historiador Genís Frontera és que el 35% de les persones entrevistades són dones. Per tant, es pot afirmar que **la Unió Socialista del Bages tenia una gran representació femenina**, també en alts càrrecs. Josep Camprubí, un dels principals fundadors de la USB (a l'inici coneguda com a Comissió de Promoció Política (CPP), ha relatat a tot el públic d'Els Carlins la història de la seva formació. Els inicis rauen en els cursos de català per a joves que s'impartien a Manresa: en aquells actes educatius hi havia la possibilitat de trobar gent jove amb afany d'augmentar el seu coneixement de Catalunya i els seus elements bàsics de literatura i història. Explica que hi havia una gran mancança de coneixements de la llengua i la cultura del país per circumstàncies polítiques, que s'impedia des del 1939. L'objectiu era intentar passar d'una perspectiva culturalista a una perspectiva política: defensar el dret a la democràcia.

En aquest acte d'homenatge també s'ha dedicat un petit espai al record de les persones que ja no hi són, com l'intel·lectual **Lluís Calderer**. Se'ls ha recordat recitant el seu nom i culminant amb un aplaudiment. La celebració ha acabat amb la intervenció de set testimonis que han explicat els records que tenen com a membres de la USB i han fet una petita valoració d'aquella època, a nivell global i sectorial. Un terme comú ha estat el de "l'escola de la democràcia", un espai on es van poder compartir objectius, estrènyer lligams i arriscar-se per la llibertat.